

تعیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر چربی شیر گاوهاي هلشتاين با استفاده از الگوريتم انتخاب ويزگي

شهريار كارگر^۱ و مرضيه مکرم^۲

^۱استاديار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شيراز،

^۲استاديار گروه مرتع و آبخيزداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی داراب، دانشگاه شيراز

تاریخ دریافت: ۹۵/۸/۱۳؛ تاریخ پذیرش: ۹۵/۱۰/۲۹

چکیده

سابقه و هدف: پاييش تركيبات شير يك گله می‌تواند به ارزيايي سلامت و وضعیت تغذیه‌اي گاوهاي شيري کمک کند. چربی شير يکی از با ارزش‌ترین تركيبات شير به شمار می‌رود. چربی متغير‌ترین تركيب شير بوده و عوامل بسيار متعدد فيزيولوژيکي و محبيطي می‌توانند نسبت و مقدار آن را در شير تحت تأثير قرار بدهند. در صورتی که چربی شير گله‌ای $0/23$ درصد کم‌تر از ميانگين نژادی باشد می‌تواند نشان‌گر بروز مشکلي باشد. جيره‌هایي که امكان بهبود در خروج بيش تر چربی را در شير فراهم نمایند می‌توانند به طور بالقوه از نظر اقتصادي سودمند باشند. بنابراین، جهت حفظ چربی شير ضروري است که مهم‌ترین عوامل مؤثر بر آن شناسايي، پاييش و اندازه‌گيری شود. الگوريتم انتخاب ويزگي يکی از روش‌های داده‌کاوی است و به زعم دانسته ما در هیچ مقاله‌ای از آن برای واکاوي مهم‌ترین عوامل مؤثر بر چربی شير گاوهاي هلشتاين استفاده نشده است. از اين‌رو، هدف از اين پژوهش تعیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر چربی شير گاوهاي هلشتاين با استفاده از الگوريتم انتخاب ويزگي بود.

مواد و روش‌ها: برای انجام اين پژوهش از ۲۱۱۲ داده خام حاصل از ۶۶ عامل بالقوه مؤثر بر چربی شير استفاده شد. داده با سه روش مهم الگوريتم انتخاب ويزگي (روش‌های Best-First و Greedy-Stepwise و Gain-Ratio-Attribute-Eval، CFS-Subset-Eval، Info-Gain-Attribute-Eval) و شش مدل مختلف (CFS-Subset-Eval، Info-Gain-Attribute-Eval، CFS-Subset-Eval، Info-Gain-Attribute-Eval، CFS-Subset-Eval، Info-Gain-Attribute-Eval) مورد مختلف

* مسئول مکاتبه: skargar@shirazu.ac.ir

جهت تعیین (Principal-Components و RelifeF-Attribute-Eval Symmetricer-Attribute-Eval مهم‌ترین عوامل مؤثر بر چربی شیر ارزیابی شد. داده با استفاده از نرم‌افزار WEKA (نسخه ۳/۸) واکاوی شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که روش‌های Greedy-Stepwise و Best-First الگوریتم انتخاب ویژگی مناسب‌ترین روش برای انتخاب عوامل مؤثر بر چربی شیر با استفاده از طبقه‌بندی Naive Bayes با کم‌ترین میزان خطا هستند. بر این اساس، مهم‌ترین عوامل مؤثر بر چربی شیر به ترتیب اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، کل اسیدهای چرب فرار مایع شکمبه، عصاره اتری مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخوار به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخوار به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی علوفه‌ای مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، ضخامت لایه چربی پشت و گلوکز خون تعیین شدند.

نتیجه‌گیری: بر اساس انتخاب تعداد محدودی از عوامل مؤثر بر چربی شیر با الگوریتم انتخاب ویژگی امکان پایش و اندازه‌گیری آن‌ها جهت حفظ مؤثر چربی شیر در مزرعه و صرفه‌جویی در زمان و هزینه وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: چربی شیر، الگوریتم انتخاب ویژگی، گاو شیری

مقدمه

چربی متغیرترین ترکیب شیر بوده و عوامل بسیار متعدد فیزیولوژیکی و محیطی آن را تحت تأثیر قرار می‌دهند. جیرهای که امکان بهبود در خروج بیشتر چربی را در شیر فراهم نمایند می‌توانند به طور بالقوه از نظر اقتصادی سودمند باشند. از این‌رو، جهت حفظ چربی شیر ضروری است که مؤثرترین عوامل مؤثر بر چربی شیر شناسایی، پایش و اندازه‌گیری شود. برای تعیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر یک مسئله خاص، راه حل‌ها و الگوریتم‌های فراوانی می‌تواند وجود داشته باشد که مشکل بعضی از این الگوریتم‌ها بار محاسباتی زیاد آن‌ها است. اگر چه امروزه با ظهور کامپیوترهای نسل جدید با قدرت پردازش سریع و منابع ذخیره‌سازی بزرگ این مشکل تا حدودی مرتفع شده است اما وجود مجموعه داده‌ای بسیار بزرگ برای مسائل جدید (که گاه اندازه‌گیری آن‌ها ناممکن و یا سخت و بعض‌اً زمان‌بر و پر هزینه است) سبب شده است که هم‌چنان پیدا کردن یک الگوریتم دقیق و سریع‌ای که بتواند با معرفی تعداد محدودی از عوامل تأثیرگذار به عنوان خروجی بیش‌ترین تغییرات مربوط به یک متغیر خاص را توجیه نماید، مهم باشد. از این‌رو، هدف از این پژوهش تعیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر چربی شیر گاوی‌ای هشتادین با استفاده از الگوریتم انتخاب ویژگی (Feature Selection) بود.

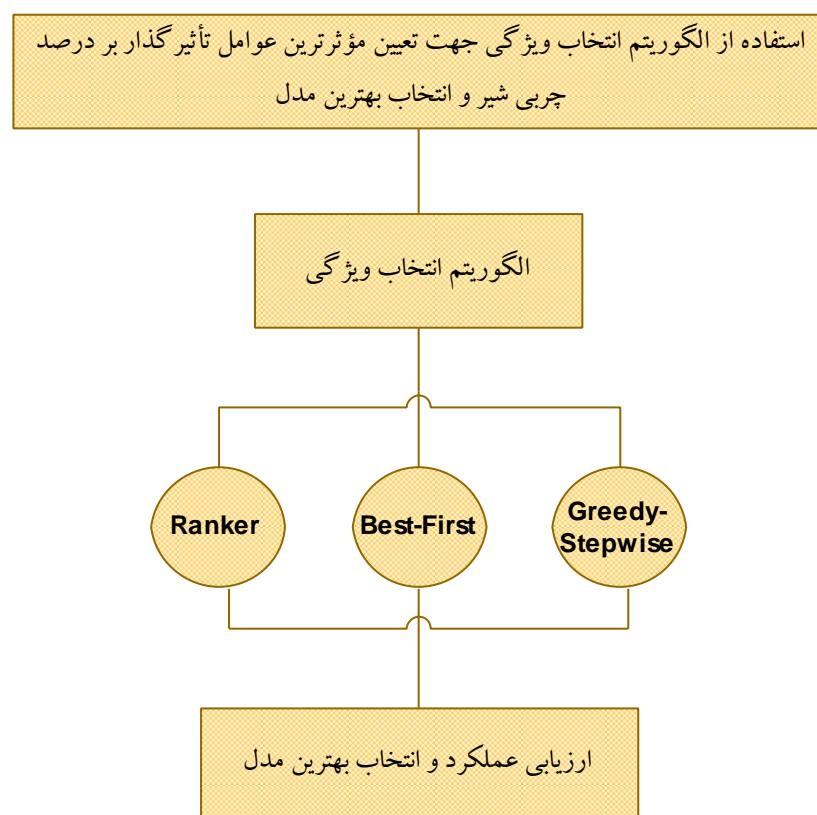
مواد و روش‌ها

برای انجام این پژوهش از ۲۱۱۲ داده خام حاصل از ۶۶ عامل بالقوه مؤثر بر چربی شیر استفاده شد (۵، ۶، ۷ و ۸). داده با سه روش مهم الگوریتم انتخاب ویژگی (روش‌های Greedy-, Best-First و Ranker و Stepwise) جهت تعیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر چربی شیر با استفاده از نرم‌افزار WEKA (نسخه ۳/۸) واکاوی شد (۳). در نگاره ۱ روند عمل الگوریتم انتخاب ویژگی نمایش داده شده است. روش‌های مختلف انتخاب ویژگی تلاش می‌کنند تا زیر مجموعه‌ای با کمینه تعداد ویژگی (عوامل تأثیرگذار) ممکن برای پیش‌بینی هدف موردنظر پیدا کنند. در تمام این روش‌ها بر اساس کاربرد و نوع تعریف، زیر مجموعه‌ای به عنوان جواب انتخاب می‌شود که بتواند مقدار یک تابع ارزیابی را بهینه کند. فرآیند انتخاب ویژگی در تمامی روش‌ها به بخش‌های پی‌آیند تقسیم می‌شود:

۱- تابع تولید کننده: این تابع زیر مجموعه‌های کاندید را برای روش موردنظر پیدا می‌کند.

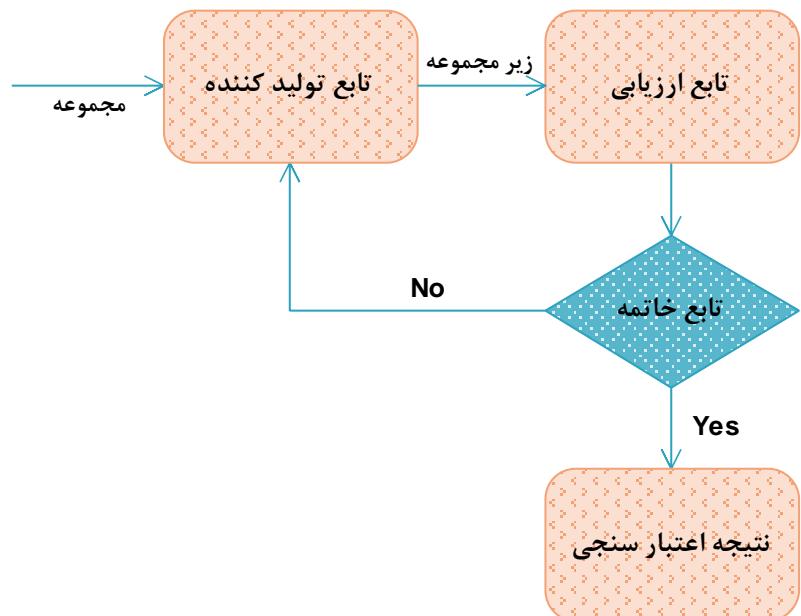
۲- تابع ارزیابی: زیرمجموعه موردنظر را بر اساس روش داده شده، ارزیابی و یک عدد به عنوان میزان خوبی روش باز می‌گرداند. روش‌های مختلف سعی در یافتن زیرمجموعه‌ای دارند که این مقدار را بهینه کند.

۳- شرط خاتمه: برای تصمیم‌گیری در مورد زمان توقف الگوریتم در ادامه به کمک تابع تعیین اعتبار مشخص می‌شود که آیا زیرمجموعه انتخاب شده معتبر است یا خیر. گامه تعیین اعتبار به کمک این تابع در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل ۱- روند الگوریتم انتخاب ویژگی به منظور انتخاب مؤثرترین عوامل تأثیرگذار بر درصد چربی شیر.

Figure 1. Feature selection algorithm process to select the most efficient factors affecting milk fat percentage.

شکل ۲- گامهای الگوریتم انتخاب ویژگی.

Figure 2. Feature selection algorithm steps.

درخت های تصمیم روشی برای نمایش یک سری از قوانین هستند که متنهی به یک رده یا مقدار می شوند. درخت های تصمیمی که برای پیش بینی متغیرهای دسته ای استفاده می شوند، درخت های طبقه بندی (Classification) نامیده می شوند. الگوریتم های درخت تصمیم که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته اند عبارتند از:

الف- الگوریتم J48: این الگوریتم سعی می کند تا به صورت بازگشتی مجموعه داده را با استفاده از اطلاعات نرمال به زیر مجموعه هایی تقسیم کند که از ریشه به سمت برگ حرکت کرده و در نهایت به طبقه موردنظر می رسد. تولید درخت تصمیم اولیه از مجموعه داده مهم ترین بخش این الگوریتم محسوب می شود. این الگوریتم در نهایت یک طبقه بندی انجام داده که دارای دو گره می باشد. یک گره به صورت برگ که یک دسته را مشخص می کند و یک گره تصمیم که آزمون هایی روی یک صفت انجام می دهد تا یک شاخه به ازای هر خروجی آزمون تولید کند.

ب- الگوریتم Naive Bayes: این الگوریتم برای طبقه‌بندی داده از احتمال وقوع یا عدم وقوع پدیده‌ها استفاده می‌کند. در واقع، براساس ویژگی‌های ذاتی احتمال با آموزش و ارزیابی داده در نهایت داده را به زیر مجموعه‌هایی طبقه‌بندی می‌کند.

ج- الگوریتم LMT: این الگوریتم یک مدل طبقه‌بندی است که ترکیبی از پیش‌بینی لجستیک و یادگیری درخت تصمیم‌گیری لجستیک (LMT^۱) است (۱۰). این الگوریتم بر اساس رابطه متغیرهای وابسته و مستقل و در نظر گرفتن میزان خطا، داده را به زیر مجموعه‌هایی طبقه‌بندی می‌کند. روش‌های مختلفی به منظور بررسی روش‌های انتخاب داده و انتخاب بهترین روش وجود دارد که از معروف‌ترین این روش‌ها می‌توان به^۲ AMS و^۳ ARAE اشاره کرد که در این مطالعه استفاده شده است (۱۱). در روش AMS به منظور بررسی دقیقت مدل از معادله زیر استفاده می‌شود. این روش نسبت بین میانگین تعداد کلاس‌های نادرست پیش‌بینی شده توسط مدل به تعداد کل داده است (۱).

$$AMS = \frac{\sum_{i=1}^n MS_i}{N} \quad (1)$$

که MS_i تعداد کلاس‌های نادرست پیش‌بینی شده توسط مدل و N تعداد کل داده است. در روش ARAE از خطای مطلق نسبی به کل داده استفاده می‌شود (۱).

$$ARAE = \frac{\sum_{i=1}^n RAE_i}{N} \quad (2)$$

که RAE_i خطای مطلق نسبی و N تعداد کل داده است. مجموع کل داده مورد مطالعه در این پژوهش و ویژگی هر کدام از آن‌ها (کمینه، بیشینه، میانگین و انحراف معیار) در جدول ۱ آورده شده است.

1- Logistic model tree

2- Average number of misclassified samples

3- Average relative absolute error

جدول ۱ - نتایج داده های مطالعه.

ویژگی‌های انتظامی									
	نام پارامتر	واحد	میانگین Average	SD	کمینه Minimum	ماکسیمم Maximum	میانگین Average	SD	کمینه Minimum
3.03	0.63	4.35	1.90		Acetate:propionate		نسبت استرات بی پروپیونات		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای
66.24	6.49	78.20	51.26		Acetate (mM)		(ستات (میلی مولار))		هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)
22.68	4.51	32.99	16.58		Propionate (mM)		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		
12.39	3.16	22.38	7.07		Butyrate (mM)		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		
101.33	10.58	126.84	85.46		Total volatile fatty acid (mM)		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		
6.33	0.20	6.66	5.98		Rumen fluid pH		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		
22.82	2.56	29.21	18.00		Dry matter intake (kg/d)		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		
20.73	2.31	26.46	16.45		Organic matter intake (kg/d)		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		
3.65	0.46	4.59	2.70		Crude protein intake (kg/d)		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		
7.04	0.87	9.43	5.34		Neutral detergent fiber intake (kg/d)		کل زمان صرف شده برای فاکالت خوردن به ازای هر کارکردمه نیزک مصروف (دقیقه)		

۱۵۰

4.01	0.67	5.61	2.98	Acid detergent fiber intake (kg/d)	الإف-نامحولون در مشونده اسوسنی محض فی (کلور-گرم در روز)	150.2	17.9	200.8	123.1
0.75	0.17	1.32	0.46	Ether-extract intake (kg/d)	مشاده اتری صرفی کلور-گرم در روز)	300.7	50.1	446.0	220.0
9.20	0.88	11.13	7.34	Non-fibrous carbohydrate intake (kg/d)	کی-پو-هیدراتاتی-کلور-گرم در روز) محض فی (کلور-گرم در روز)	128.2	15.1	160.5	98.9
4.56	0.51	5.84	3.60	Forage NDF intake (kg/d)	لای-نامحول در مشونده اسوسنی علوفی صرفی (کلور-گرم در روز)	759.6	72.3	879.0	609.0
7.80	1.87	11.02	3.53	Particles retained on 19 mm sieve (%)	ذرات-اقلانه-خوارک بر روز (کا ۱۹ میلی-متر (دسم))	428.7	52.7	536.0	332.0
25.88	3.96	33.88	19.89	Particles retained on 8 mm sieve (%)	ذرات-اقلانه-خوارک بر روز (کا ۸ میلی-متر (دسم))	251.8	31.4	301.0	185.0
41.35	6.02	50.24	33.00	Particles retained on 1.18 mm sieve (%)	ذرات-اقلانه-خوارک بر روز (کا ۱.۱۸ میلی-متر (دسم))	671.4	48.2	772.4	612.2
24.97	2.30	29.16	21.83	Particles retained on Pan (%)	ذرات-اقلانه-خوارک بر روز سبسی (اصل) (دسم)	2.60	0.55	3.50	1.50
4.09	0.22	4.66	3.73	Geometric mean particle size (mm)	میانگین حجمی (اصل) ذرات	23.5	2.8	30.0	17.0
14.0	1.8	18.0	10.0	Rumination (Ruminant) time (Out/d)	تعادل و متعادل هفتاد نمودار (دسم)	11.82	4.57	26.61	7.26
31.0	4.1	42.0	23.0	Rumination length (min)	زمان-صرف شده برای غذاء فالات-نمودار (دقائق)	45.18	8.53	61.0	29.0
					زمان-صرف شده برای غذاء فالات-نمودار (دقائق)			اسوسنی (سچیرو-و-احد-بن) السبلی بر میتو-مر)	
					زمان-صرف شده برای غذاء فالات-نمودار (دقائق)			فشنخت لای-کلور-گرم پشت (میلی-تر)	
					زمان-صرف شده برای غذاء فالات-نمودار (دقائق)			کلور-گرم و میتو-مر)	
					زمان-صرف شده برای غذاء فالات-نمودار (دقائق)			کلور-گرم بزم صرسی (تر)	

نامه جدول ۱	آرامیدهای غیر اسریمه (میلی اکیواد، بر روز)	کاسسروں (میلی گرم، بر صیغه)	تری گاپسیند (میلی گرم، بر صیغه)	مالونه آنالهید (تاومول، میلی اکیواد)	ظرف آشیکسیانی (میلی ول، بر روز)	نامه جدول ۲
69.6	13.8	106.0	51.0	Rumination interval (min) (min/bouts)	آرامیده زمانی بین وعده‌های غذایی شکم‌واری (دققه)	0.166 (mEq/L)
31.0	4.0	41.8	23.4	Ruminating time (min/bouts)	کل زمان صرف شده برای نفخای میانی (دققه)	0.065 62.0
18.9	2.43	26.2	15.0	Ruminating time (min/DMI)	کل زمان صرف شده برای فعالیت نشکناری به ازای هر کلوگرم ماه شکنک (دققه)	0.412 Cholesterol (mg/dL)
61.3	7.5	82.4	46.4	Ruminating time (min/NDF)	کل زمان صرف شده برای فعالیت شکناری به ازای هر کلوگرم ایاف نامحول در شبد نشیط مصرفی (دققه)	0.14 Triglyceride (mg/dL)
94.5	12.1	130.9	74.8	Ruminating time (min/NDF)	کلوگرم ایاف نامحول در شبد نشیط مصرفی ایفاده از مصرفی (دققه)	0.046 Non-esterified fatty acid (mEq/L)
189.6	34.8	284.4	135.6	Ruminating time (min/pNDF ₈ intake)	کل زمان صرف شده برای نشکناری به ازای هر کلوگرم موز نیزکی مصرفی ذرات داشت نشیط نزدیکی (دققه)	0.27 Total antioxidant capacity (mmol/L)
80.6	9.6	104.6	60.1	Ruminating (min/pNDF _{13.8} intake)	کل زمان صرف شده برای فعالیت شکناری به ازای هر کلوگرم موز نیزکی مصرفی برای ذرات داشت نشیط نزدیکی (دققه)	0.27 Malondialdehyde (nmol/ml)
17.6	4.0	29.0	10.0	Meals (Bout/d)	کل زمان صرف شده برای مروج و مداد غذایی (مداد در روز)	0.07 penDF ₈ intake (kg/d)
15.1	4.3	26.0	8.0	Meal length (min)	زمان صرف شده برای مروج و مداد غذایی (دققه)	0.07 penDF _{13.8} intake (kg/d)
74.8	19.8	125.0	40.0	Meal interval (min)	آرامیده زمانی بین وعده‌های غذایی (دققه)	0.069 penDF _{13.8} intake (kg/d)
0.092	0.014	0.124	0.069	Eating rate (kg of DM/min)	نخ خوردن خواری (کلوگرم ماه شکنک در دقچه)	0.85 Mean size (kg of DM)
1.38	0.40	2.63	0.84	Milk yield (kg/d)	اندازه و مقدار غذایی (کلوگرم ماه شکنک)	0.84 Milk yield (kg/d)

نتایج و بحث

مؤثرترین عوامل تأثیرگذار بر درصد چربی شیر که با روش‌های مختلف الگوریتم انتخاب ویژگی به دست آمده به تفکیک روش و مدل در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲- مؤثرترین عوامل تأثیرگذار بر درصد چربی شیر به دست آمده با روش‌های مختلف انتخاب ویژگی.

Table 2. The most important factors affecting milk fat percentage obtained by different feature selection methods.

روش Method	مدل Model	فراسنجه Parameter
CFS-Subset-Eval Best-First		اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، کل اسیدهای چرب فرار، عصاره اتری مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم NDF علوفه‌ای مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، ضخامت لایه چربی پشت و گلوکر خون
CFS-Subset-Eval Greedy-Stepwise		اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، کل اسیدهای چرب فرار، عصاره اتری مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم NDF علوفه‌ای مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، ضخامت لایه چربی پشت و گلوکر خون
Info-Gain-Attribute-Eval		اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، عصاره اتری مصرفی، گلوکر خون، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، نسبت استات به پروپیونات، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم NDF علوفه‌ای مصرفی و زمان صرف شده برای استراحت
Gain-Ratio-Attribute-Eval		اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، عصاره اتری مصرفی، گلوکر خون، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، کلسترول خون، ضخامت لایه چربی پشت و مصرف NDF مؤثر فیزیکی برای ذرات درشت‌تر از ۸ میلی‌متر
Ranker		اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، عصاره اتری مصرفی، گلوکر خون و کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی
RelifeF-Attribute-Eval		اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، گلوکر خون، کل زمان صرف شده برای فعالیت نشخواری به ازای هر کیلوگرم NDF علوفه‌ای مصرفی و مصرف ذرات باقیمانده بر روی الک ۱۹ میلی‌متر
Principal-Components		کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی علوفه‌ای مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم NDF مؤثر فیزیکی مصرفی برای ذرات درشت‌تر از ۱/۱۸ میلی‌متر

در ادامه به منظور تولید درخت تصمیم با یک طبقه‌بندی ساده جهت به دست آوردن مناسب‌ترین روش انتخاب عوامل مؤثر بر درصد چربی شیر با تعیین آماره‌های ضریب همبستگی، میانگین نسبی خطای مطلق، ریشه میانگین مربع خطای مطلق نسبی، ریشه مربع خطای نسبی، تعداد طبقات پیش‌بینی شده درست و غلط از الگوریتم‌های Naive Bayes (جدول ۳)، J48 (جدول ۴) و LMT (جدول ۵) استفاده شد که نتایج آن به تفکیک الگوریتم به کار رفته و با در نظر گرفتن حالت آزمون ۱۰ Fold و مدل طبقه‌بندی مجموعه آموزش کل (Full training set) در جداول ۳ تا ۵ نمایش داده شده است. در طبقه‌بندی با استفاده از الگوریتم Naive Bayes و J48 روش‌های Greedy-First و Best-First با بیش‌ترین ضریب همبستگی (۱۰۰ درصد) و بدون تعداد طبقات پیش‌بینی شده غلط به عنوان مناسب‌ترین روش‌ها برای تعیین عوامل تأثیرگذار بر درصد چربی شیر انتخاب شدند.

جدول ۳- ارزیابی طبقات با استفاده از الگوریتم Naive Bayes

Table 3. The assessment of classes using Naive Bayes algorithm.

روزه Method	مدل Model	مدل طبقه‌بندی Classification model	حالت آزمون Test mode	ضریب همبستگی R	میانگین نسبی خطای مطلق ARAE	ریشه میانگین مربع خطای نسبی RMSE	خطای مطلق نسبی RAE	ریشه مربع خطای نسبی RSQE	تعداد طبقات پیش‌بینی شده	
									غلط درست False True	
Best-First	CFS-Subset-Eval	Full training set	10 Fold class validates	100	0.01	0.06	0.47	3.48	44	0
Greedy-Stepwise	CFS-Subset-Eval	Full training set	10 Fold class validates	100	0.01	0.06	0.49	3.48	44	0
	Info-Gain-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	97.73	0.20	0.02	5.08	21.33	43	1
	Gain-Ratio-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	95.45	0.20	0.98	5.44	23.37	42	2
Ranker	Symmetrizer-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	95.45	0.29	0.14	8.19	34.63	42	2
	ReliefF-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	84.09	0.14	0.28	39.38	67.77	37	7
	Principal-Components	Full training set	10 Fold class validates	54.54	0.34	0.48	96.16	115.10	24	20

جدول ۴- ارزیابی طبقات با استفاده از الگوریتم J48

Table 4. The assessment of classes using J48 algorithm.

ردیف	Method	Model	مدل طبقه‌بندی Classification model	حالات آزمون Test mode	ضریب همبستگی R	میزان نسبی خطا امان	ARAE	RMSE	خطای مطلق نسبی خطا	RAE	روزیه مربع خطای نسبی خطا	RSAE	تعداد طبقات پیش‌بینی شده	
													درست True	غلط False
Best-First	CFS-Subset-Eval	Full training set	10 Fold class validates	100	0.62	0.23	17.59	54.79	44	0				
Greedy-Stepwise	CFS-Subset-Eval	Full training set	10 Fold class validates	100	0.62	0.23	17.59	54.79	44	0				
	Info-Gain-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	90.90	0.817	0.062	0.23	17.59	54.79	40	4			
	Gain-Ratio-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	90.90	0.62	0.23	17.59	54.79	40	4				
Ranker	Symmetricer-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	90.90	0.62	0.23	17.59	54.79	40	4				
	RelifeF-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	86.36	0.094	0.28	26.38	67.81	38	6				
	Principal-Components	Full training set	10 Fold class validates	70.45	0.168	0.35	47.20	85.46	31	13				

در طبقه‌بندی با استفاده از الگوریتم LMT، روش‌های Best-First و Greedy-Stepwise با مدل CFS-Subset-Eval و Ranker با مدل‌های Info-Gain-Attribute-Eval و Gain-Ratio-Attribute-Eval با بیشترین ضریب همبستگی (۹۷ درصد) و با یک طبقه پیش‌بینی شده غلط به عنوان مناسب‌ترین روش‌ها برای تعیین مؤثرترین عوامل تأثیرگذار بر درصد چربی شیر انتخاب شدند.

در نهایت بهمنظور اطمینان از انتخاب مناسب‌ترین روش برای تعیین مؤثرترین عوامل تأثیرگذار بر درصد چربی شیر از دو روش ARAE و AMS برای تعیین میزان خطا هر یک از روش‌ها استفاده شد که نتایج آن در جدول ۶ نمایش داده شده است. بر این اساس، الگوریتم Naive Bayes با کمترین میزان خطا به عنوان مناسب‌ترین الگوریتم برای تعیین عوامل تأثیرگذار بر درصد چربی شیر

انتخاب شد. از این‌رو، داده مربوط به اسیدهای چرب غیر استریفیه خون، کل اسیدهای چرب فرار، عصاره اتری مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نسخوار به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت نسخوار به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی علوفه‌ای مصرفی، کل زمان صرف شده برای فعالیت جویدن به ازای هر کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی، وزن بدن، نمره وضعیت بدنی، ضخامت لایه چربی پشت و گلوکز خون به عنوان بهترین و مؤثرترین عوامل تأثیرگذار بر چربی شیر از بین ۶۶ گروه داده ورودی به مدل انتخاب شدند. منبع اسیدهای چرب از پیش‌ساخته شده شیر (اسیدهای چرب بلند زنجیر با بیش از ۱۸ اتم کریں) اسیدهای چربی هستند که از طریق خوراک (عصاره اتری مصرفی) و بافت چربی (با از دست دادن وزن بدن و کم کردن نمره وضعیت بدنی و ضخامت لایه چربی پشت) به صورت تری‌گلیسرید و اسیدهای چرب غیر استریفیه وارد خون شده و از آن طریق به بافت پستانی راه پیدا می‌کنند (۴ و ۱۲).

جدول ۵- ارزیابی طبقات با استفاده از الگوریتم LMT

Table 5. The assessment of classes using LMT algorithm.

ردیف Method	مدل Model	مدل طبقه‌بندی Classification model	حالات آزمون Test mode	چربی همبستگی R	پلگین نسبی خطا مطابق ARAE	رتبه میانگین مربع خطای مطلق RMSE	خطای مطلق نسبی RAE	رتبه مربع خطای نسبی RSAE	تعداد طبقات پیش‌بینی شده	
									درست True	غلط False
Best-First	CFS-Subset-Eval	Full training set	10 Fold class validates	97.72	0.66	0.14	18.69	33.85	43	1
Greedy-Stepwise	CFS-Subset-Eval	Full training set	10 Fold class validates	97.72	0.66	0.14	18.69	33.85	43	1
	Info-Gain-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	93.18	0.10	0.20	26.90	48.48	41	3
	Gain-Ratio-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	97.71	0.24	0.10	6.95	23.89	43	1
Ranker	Symmetrizer-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	97.70	0.03	0.12	9.68	28.75	43	1
	ReliefF-Attribute-Eval	Full training set	10 Fold class validates	84.09	0.20	0.31	55.21	73.81	37	7
	Principal-Components	Full training set	10 Fold class validates	84.09	0.18	0.31	50.58	74.82	37	7

جدول ۶- دقت طبقه‌های مختلف الگوریتم انتخاب ویژگی.

Table 6. The accuracy of different classes of Feature selection algorithm.

روش ارزیابی						Model	روش Method		
Evaluation method		Naive Bayes		J48					
AMS	ARAE	AMS	ARAE	AMS	ARAE				
0.00	1.11	0.00	39.98	1.54	42.48	CFS-Subset-Eval	Best-First		
0.00	1.11	0.00	39.98	1.54	42.48	CFS-Subset-Eval	Greedy-Stepwise		
1.54	11.55	6.15	0.52	1.54	61.14	Info-Gain-Attribute-Eval			
3.08	12.36	6.15	39.98	1.54	15.80	Gain-Ratio-Attribute-Eval			
3.08	18.61	6.15	39.98	1.54	22.00	Symmetrizer-Attribute-Eval	Ranker		
10.77	89.50	9.23	59.95	1.54	125.48	ReliefF-Attribute-Eval			
30.77	218.55	20.00	107.27	1.54	114.95	Principal-Components			

بخشی از گلوبکری که وارد بافت پستانی می‌شود برای ساخت لاكتوز مورد استفاده قرار می‌گیرد و مابقی آن می‌تواند در جهت تولید انرژی برای افزایش ساخت NADPH از مسیر پتتوز فسفات یا از تبدیل ایزوسیترات به ۲-اگزوگلوتارات به کار رود. از این‌رو، مولکول‌های NADPH ساخته شده از این مسیرها می‌تواند در ساخت چربی شیر در بافت پستانی مورد استفاده قرار بگیرد (۱۲). بر اساس نتایج به دست آمده توجه به فعالیت نشخوار گاوها بر مبنای کیلوگرم الیاف نامحلول در شوینده خشی مصرفی و الیاف نامحلول در شوینده خشی علوفه‌ای مصرفی حائز اهمیت است و باستی که از مقدار بهینه الیاف نامحلول در شوینده خشی و الیاف نامحلول در شوینده خشی علوفه‌ای در جیره گاوها شیری اطمینان حاصل کرد تا از فعالیت نشخواری گاوها کاسته نشود. توجه به این نکته ضروری است که مدیریت ضعیف و نامناسب محیط پرورش می‌تواند فعالیت نشخوار گاوها را حتی با حفظ مقدار بهینه الیاف در جیره کاهش بدهد. فعالیت نشخوار طی یک دوره ۲۴ ساعته صورت می‌گیرد و عموماً تحت شرایط ایده‌آل گاوها بالغ ۴۸۰ تا ۵۴۰ دقیقه را در شبانه روز صرف آن می‌کنند (۱۳). طیف وسیعی از عوامل مدیریتی مانند تراکم زیاد (۱۰ تا ۲۰ درصد)، بهاربندهایی با آمیزه‌ای از گاوها تک و

چند شکمزا (۱۵ درصد)، زیادی زمان صرف شده در گردنگیرها (۱۴ درصد) و تنفس گرمایی (۱۰ تا ۲۲ درصد) می‌توانند فعالیت نشخوار را کاهش بدنهند. اگر فعالیت نشخوار به طور مزمن ۱۰ تا ۲۰ درصد به سبب مدیریت ضعیف کاهش پیدا بکند بر آن اساس می‌توان به مخاطره افتادن عملکرد شکمبه و افزایش خطر مشکلاتی مانند اسیدوز شکمبهای تحت حاد، بازده گوارشی ضعیفتر، لنگش و در نهایت کاهش خروج چربی و پروتئین از شیر را انتظار داشت (۲). این کاهش در چربی شیر می‌تواند با نامتوازنی در تولید اسیدهای چرب فرار و یا تولید واسطه‌های زیست‌هیدرولزهای کاهش دهنده چربی شیر در ارتباط باشد (۴، ۷، ۸ و ۹).

نتیجه‌گیری

بر اساس انتخاب تعداد محدودی از عوامل مؤثر بر چربی شیر با الگوریتم انتخاب ویژگی امکان پایش و اندازه‌گیری آن‌ها جهت حفظ مؤثر چربی شیر در مزرعه و صرفه‌جویی در زمان و هزینه وجود دارد.

منابع

- 1.Dash, M., and Liu, H. 2003. Consistency-based search in feature selection. *Artif. Intel.* 151: 155–176.
- 2.Grant, R.J., and Dann, H.M. 2015. Biological importance of rumination and its use on-farm, Cornell Nutrition Conference for Feed Manufacturers, Cornell, USA, Pp: 1–10.
- 3.Hall, M., Frank, E., Holmes, G., Pfahringer, B., Reutemann, P., and Witten, I.H. 2015. The WEKA Data Mining Software Version 3.8. The University of Waikato, Hamilton, New Zealand.
- 4.Kargar, S., Ghorbani, G.R., Alikhani, M., Khorvash, M., Rashidi, L., and Schingoethe, D.J. 2012. Lactational performance and milk fatty acid profile of Holstein cows in response to dietary fat supplements and forage:concentrate ratio. *J. Livest. Sci.* 150: 274–283.
- 5.Kargar, S., Ghorbani, G.R., Fievez, V., and Schingoethe, D.J. 2015a. Performance, bioenergetic status, and indicators of oxidative stress of environmentally heat-loaded Holstein cows in response to diets inducing milk fat depression. *J. Dairy Sci.* 98: 4772–4784.
- 6.Kargar, S., Ghorbani, G.R., and Khorvash, M. 2015b. Nutrient digestibility and rumen fermentation parameters in response to dietary grain source and oil supplement of Holstein dairy cows. *Ir. J. Anim. Sci. Res.* 7: 285–293. (In Persian)
- 7.Kargar, S., Ghorbani, G.R., Khorvash, M., Kahyani, A., Karimi-Dehkordi, S., Safahani-Langarudi, M., Fievez, V., and Schingoethe, D.J. 2017. Milk fat secretion in Holstein dairy cows: Insights from grain type and oil supplement. *J. Livest. Sci.* 196: 36–41.

- 8.Kargar, S., Ghorbani, G.R., Khorvash, M., Kamalian, E., and Schingoethe, D.J. 2013. Dietary grain source and oil supplement: Feeding behavior and lactational performance of Holstein cows. *J. Livest. Sci.* 157: 162–172.
- 9.Kargar, S., Ghorbani, G.R., Khorvash, M., Sadeghi-Sefidmazgi, A., and Schingoethe, D.J. 2014. Reciprocal combinations of barley and corn grains in oil-supplemented diets: Feeding behavior and milk yield of lactating cows. *J. Dairy Sci.* 97: 7001–7011.
- 10.Landwehr, N., Hall, M., and Frank, E. 2005. Logistic model trees. *Mach. Learn.* 59: 161–205.
- 11.Naseriparsa, M., Bidgoli, A.M., and Varaee, T. 2014. A hybrid feature selection method to improve performance of a group of classification algorithms. *Int. J. Comput. Appl.* 69: 28–35.
- 12.Rigout, S., Hurtaud, C., Lemosquet, S., Bach, A., and Rulquin, H. 2003. Lactational effects of propionic acid and duodenal glucose in cows. *J. Dairy Sci.* 86: 243–253.
- 13.Van Soest, P.J. 1994. Nutritional ecology of the ruminant. Cornell University Press, Ithaca, NY, USA.

Use of feature selection algorithm to determine the most important factors affecting milk fat percentage of Holstein cows

*S. Kargar¹ and M. Mokarram²

¹Assistant Prof., Dept. of Animal Sciences, faculty of Agriculture, Shiraz University,

²Assistant Prof., Dept. of Range and Watershed Management, Faculty of Agriculture and Natural Resources of Darab, Shiraz University, Darab, Shiraz, Iran

Received: 11/03/2016; Accepted: 01/18/2017

Abstract

Background and objectives: Monitoring the milk components of a herd can help assess the health and nutritional status of lactating cows. Fat is one of the most valuable components of milk. Milk fat (proportion and total amount) is typically the most variable component in milk which is influenced by various physiological and environmental factors. A herd milk fat test below 0.3% of breed average can indicate a problem situation. Therefore, diets that allow for an improvement in milk fat output would potentially be economically advantageous. In order to maintain milk fat, it is necessary to identify, monitor, and measure the most important factors influencing milk fat. Feature selection algorithm is one of data mining methods and to the best of our knowledge no available literature to use this algorithm to refine most contributing factors affecting milk fat in Holstein dairy cows. Objective of this study was to determine the most important factors affecting milk fat of Holstein cows using feature selection algorithm.

Materials and methods: In the current study, a total of 2112 raw data obtained from 66 factors (which might potentially able to affect milk fat) was used. Data was evaluated by the three important methods (Best-First, Greedy-Stepwise, and Ranker methods) and six models (CFS-Subset-Eval, Info-Gain-Attribute-Eval, Gain-Ratio-Attribute-Eval, Symmetricer-Attribute-Eval, RelifeF-Attribute-Eval, Principal-Components) of feature selection algorithm. Data was analyzed using the WEKA Software (v. 3.8).

Results: Results indicated that both Best-First and Greedy-Stepwise methods of feature selection algorithm are the most appropriate methods to select efficient

---

*Corresponding author: skargar@shirazu.ac.ir

factors affecting milk fat using Naive Bayes classification with minimized error. Accordingly, blood non-esterified fatty acid, total volatile fatty acids of rumen fluid, ether-extract intake, time spent rumination per kilogram of neutral detergent fiber intake, time spent rumination per kilogram of forage neutral detergent fiber intake, total chewing time per kilogram of neutral detergent fiber intake, body weight, body condition score, back fat thickness, and blood glucose were the most important factors affecting milk fat.

Conclusion: It is possible to monitor and measure of some limited factors selected by feature selection to efficiently maintain milk fat on-farm and save time and cost.

Keywords: Milk fat, Feature selection algorithm, Dairy cow